

K

VEČERkvadrati

**Okrasne trave
za mehko vrta**

**Previdno pri nakupu
nepremičnin**

**Gasilni aparati
v gospodinjstvu**

TEMA TEDNA
**Do prihrankov s
termostatskimi ventili**

POPOLNOMA SVEŽ ZRAK ZA VAŠ DOM

LG 4-potni zaščitni sistem

Zaščitni filter proti virusom in alergijam ujame škodljive viruse, ki so v zraku. Trojni filter nevtralizira vonje in poskrbi za svežo okolico. Plazma filter uniči klice in mikroskopsko majhne dele prahu. Funkcija samočiščenja posuši moker topločni izmenjevalnik in s tem prepreči tvorbo plesni in bakterij.

INVERTER V
Beyond Efficiency

www.lg-partner.net/ae-strokovni-partner

Artcool
Inverter V

Artcool Gallery

Zunanja naprava

Pojoča travica

Vsak dan bolj se zavedam, da živim v dveh svetovih. Pa ne mislim, da sem skrenila ali da spadam med razdvojene osebnosti, temveč ugotavljam, da smo mnogi zato, da bi lahko preživeli v sedanjem sistemu, primorani občasno živeti kot neme ribe, ki se prepuščajo premetavanju plime in oseke.

V prvem od dveh svetov je treba pošteno pljuniti v roke, da bi zaslužili kak cent, ki iz dneva v dan izgublja vrednost, čast in slavo. V tem istem svetu, kjer si nekateri novodobni kapitalisti in tisti, ki si z igricami in goljufijami to na hiter način prizadevajo postati, se dan za dnem pod lažnivo pretvezo krize dogajajo packarije brez primere, kjer si samooklicani veljaki brez sramu polnijo žepe z imetjem, ki so si ga kakor lisice prilastili, obenem pa brezčutno odpuščajo malega člo-

veka, ki, sam bog ve zakaj, vselej potegne kratko.

V svetu ustrahovanj in laži postaja za marsikoga, ki službo še ima, ključno, da večkrat zatisne oko in nemalokrat obe očesi, presliši prenekatero žaljivko in šepetanja ter se hkrati zvesto oklepa sporočila ljudskega pregovora, ki pravi, da dlaka na jeziku varuje glavo. Pa se vprašam: kako v tem svetu vzgajati otroke? Mar naj jih spodbujamo k temu, da si utirajo pot prek trupel, lažejo in se okoriščajo s tujim imetjem zato, da se bodo lahko kakor enakopravni člani pridružili nenasitnemu krdelu volkov?

K sreči je tu še drugi svet, kjer še vedno bivajo sočutje, dobrotu in ljubezen – vrednote, ki so prisotne v vsakem od nas, le da so v marsikom zaspale in so jih zasenčile saje strahov, porojene

Jasna Marin,
pomočnica urednika

iz umetno ustvarjene potrebe po imeti še in še.

Sama imam to srečo, da po službeni dolžnosti največkrat spoznavam prav ta drugi svet: ljudi v njihovi najboljši podobi (čeprav se zavedam, da je tako kot v meni tudi v drugih poleg svetle vselej prisotna tudi temna plat), vrtove v najlepših barvah in rastline najpopolnejših oblik. Minule dni sem obiskala nekaj vrtov, ki jih prav zdaj zaljšajo prelestne okrasne trave. Na enem od njih sem utrgala travno bilko in jo spravila v majhno platneno vrečko, da jo kakor pojočo travico potegnem na plan, ko ne bom vedela, ali so mi v prvem svetu ponudili laž ali resnico. Upam, da bo čim večkrat zaigrala.

K

kvadrati

PRILOGA ČASNIKA VEČER
ISSN 1580-6421.

UREDNIK

Dušan Waldhütter
kvadrat@vecer.com

TEHNIČNA UREDNICA

Sabina Male

OGLASNO TRŽENJE /
PROJEKTI VODJA

Evita Slnrajh
evita.slnrajh@vecer.com

CELOSTNA PODOBA

SUBSTANCE

DIREKTOR VEČERA

Uroš Skuhala

ODGOVORNI UREDNIK VEČERA

Tomaž Ranc

IZDAJA

**Časopisno-založniško
podjetje Večer,
Ul. slovenske osamosvojitve 2,
2504 Maribor**

TELEFON

(02) 23 53 500

TISK

**Tiskarsko središče Delo, d.d.
Dunajska 5, Ljubljana**

FOTO NASLOVNICA

EPR/VASCO

VELIKA NAGRADNA IGRA
Zadenite luksuzni masažni sistem za dva
kolpa-san®
by kolpa

POLEPŠAJTE SVOJ DOM

**VEDNO NOVE IDEJE
ZA UREJANJE DOMA!**

V novi reviji Naš dom še preberite:

10 nasvetov za opremljanje veže, Mansarda izkoriščena do vrha, Opremljanje po angleško, Čas je za čaj, Vse o keramiki, Kopalniški radiatorji, Urejanje bralnega kottička za najmlajše, Vinske vitrine, Eko sveče, Tendence - sejem zapeljivih detajlov za dom

Naš dom poiščite
pri svojem prodajalcu časopisov ali se nanj naročite
po telefonu 02 23 53 326, 02 23 53 321,
e-pošti narocnina@vecer.com ali na
www.nasdom.net.

Pridruži se nam.

Termostatski ventili

Nepremičninski trg

Okrasne trave

K

- 6 **ZADETI ŽEBLJICO NA GLAVICO**
Do prihrankov z radiatorskimi termostatskimi ventili
- 12 **VEČ GLAV VEČ VE**
Previdno pri nakupu nepremičnin
- 14 **Kje brezplačno dobiti zemljiškoknjižni izpisek**
- 16 **KAMEN NA KAMEN PALAČA**
7. Slovenska nepremičninska konferenca v Portorožu
- 18 **NESREČA NIKOLI NE POČIVA**
Gasilni aparati v gospodinjstvu
- 20 **ZNANJE JE POL PAMETI**
Kje smo pri ravnanju z energijo bolj učinkoviti kot lani
- 22 **TRI KRATKE SOLARNE**
Število sončnih elektrarn se je podvojilo
- 22 **Bisol bo recikliral odslužene module**
- 23 **Gorenje Solar**
- 24 **NARAVA JE NAJLEPŠA V MAJHNIH STVAREH**
Okrasne trave
- 26 **Koledar vrtnih opravil**
- 28 **NASVETI IN ODGOVORI NAŠIM BRALCEM**
Mravlje na vrtu
- 28, 29 **OBLIČ MIZARJU, KOPITO ČEVLJARJU**
Vaš seznam izvajalcev
- 30 **DOBRI NOVICI**
Novi poslovni prostori BSH
- 30 **Otvoritev salona Panles v Kranju**

OGREVANJE DOMA

Do prihrankov z radiatorskimi termostatskimi ventili

Ogrevalna sezona se je te dni že začela. Ravno v obdobju, ko zaženemo ogrevalni sistem, lahko najbolje ugotovimo, ali so radiatorji in termostatski ventili učinkoviti. Če je temperatura v bivalnem prostoru ugodna in konstantna, je to dober znak, če ne, velja v prihodnje poskrbeti za izboljšave.

V bivalnih in delovnih prostorih navadno želimo vzpostaviti določeno temperaturo, ki je odvisna od aktivnosti, ki jih v prostorih izvajamo. Sama centralna regulacija temperature ne zagotavlja doseganja želenih temperatur v vseh prostorih, še zlasti če ogrevalni sistem ni res natančno projektiran in izveden, zato je potrebna lokalna regulacija na ogrevalih. Regulacija ogrevanja prostorov z ročnimi ventili na ogrevalih je zelo groba in z vidika energijske učinkovitosti slaba, zato pa lahko težave odpravimo z vgradnjo termostatskih ventilov in ustreznih radiatorjev.

SODOBNI RADIATORJI

Pri vse večji potrebi po nizkotemperaturnih režimih ogrevanja zaradi uporabe alternativnih virov energije (toplotne črpalke, sončni kolektorji ...) se na tržišču dobijo primerni radiatorji in konvektorji za te namene, vsekakor pa je pri izbiri ustrezne dimenzije in moči radiatorja treba povprašati za nasvet strokovnjaka. Razvoj radiatorjev po funkcionalnosti in tudi po obliki se skozi leta spreminja. Nekoč znane trika ali rebaste radiatorje so nadomestili zlasti ploščati radiatorji v različnih izvedbah. Izdelani so lahko iz litega železa, aluminija ali iz jeklenih plošč, ki so v današnjem času najbolj razširjeni, poudarja **Silvjan Čivre** iz podjetja Varis Top.

Tudi izbiro in dimenzioniranje ventila moramo prepustiti strokovnjaku, ki bo upošteval tehnične pogoje (pretok vode, padec tlaka) in možnosti vgradnje (parapeti, niše, način namestitve). Z vrednostmi za potrebno količino vode za ogrevanje v radiatorju in diagramom za padec tlaka za dimenzioniranje termostatskega

ventila izbere ustrezen ventil.

TERMOSTATSKI KOMPLET

Termostatski ventil kot element ogrevalnega sistema je v osnovi samo eden, ki pa se v ogrevalnem sistemu pojavlja v več izvedbah (ravna ali kotna oblika, različne dimenzije, ventili s prednastavitvami ali brez njih). Termostatski ventil v ogrevalnem sistemu nima učinkovite funkcije, če ni nameščen skupaj s termostatsko glavo, zato inštalaterji in strokovnjaki s področja ogrevanja raje govorijo o termostatskem kompletu, ki je sestavljen iz termostatskega ventila in termostatske glave, poudarja **Borut Švajger** iz podjetja Herz Slovenija.

VZDRŽEVANJE TEMPERATURE IN PRIHRANEK

Namen termostatskega kompleta je vzdrževanje zelene konstantne temperature v prostoru in s tem prihranek pri energiji, saj že za eno stopinjo nižja temperatura v prostoru pomeni prihranek od sedem do deset odstotkov energije. Na splošno pa nam

www.domes-biro.si
031/612 642
 Jadranska 25, Maribor

- urbanistična dokumentacija
- tipski projekti stanovanjskih hiš
- projekti za gradbena dovoljenja
- legalizacije čmogradenj

FOTO: DANFOSS

FOTO: VARIS TOP

LEVO Trendi narekujejo, da morajo radiatorji poleg osnovne funkcije gretja ponujati tudi lično podobo. **ZGORAJ LEVO** Sodobni termostatski ventili omogočajo avtomatsko individualno znižanje temperature v prostorih, kadar jih ne uporabljamo, in hkrati tudi različne nastavitve v različnih časovnih obdobjih dneva. **ZGORAJ** Ob vse večji potrebi po nizkotemperaturnih režimih ogrevanja zaradi uporabe alternativnih virov energije se na tržišču dobijo primerni in tudi stilno dovršeni radiatorji za te namene.

DOBRO JE VEDETI

K

RAVNANJE Z VENTILI

- S termostatsko glavo ventila ne ravnajte grobo.
- Ne poskušajte je na silo zavrteti preko maksimalnih vrednosti.
- V poletnem obdobju zavrtite termostatsko glavo v maksimalni položaj, saj so poletne temperature zraka višje od maksimalne vrednosti. S tem preprečite, da bi se sedež ventila zaradi dolgotrajnega zaprtja poškodoval.
- Termostatska glava ne zahteva posebnega vzdrževanja. Priporočljivo je občasno očistiti prah iz rež, da omogočimo neoviran pretok zraka.

Vir: Agencija za učinkovito rabo energije

FOTO: DANFOSS

ZGORAJ Z namestitvijo termostatskih radiatorских ventilov in glav se poraba energije zmanjša, zato lahko pričakujemo prihranke pri ogrevalnih stroških. **DESNO** Vseh prostorov ne uporabljamo istočasno, zato moramo imeti možnost, da temperature v njih prilagodimo trenutnim potrebam. Nastavitev različne temperature po prostorih pa je možna prav s termostatskimi radiatorскими glavami.

DESNO SPODAJ Izbiro tipa in vrste termostatskih ventilov ter velikosti in moči radiatorja je treba zaupati strokovnjaku. S tem se izognemo neželenim težavam, kot so prekomerno šumenje v ventilu, blokiranje tega v zaprtem položaju, nepravilna namestitev tipala za temperaturo in podobno.

termostatski komplet lahko prihrani tudi do 20 odstotkov energije, zagotavlja Švajger. **Milan Pogačar** iz podjetja Danfoss Slovenija pa poudarja, da tudi zamenjava starih termostatskih glav (tekočinsko ali plinsko polnjenih, starejših od 15 do 20 let) lahko pripomore k večjemu prihranku energije, kajti vzmeti v termostatskih glavah se ravno tako starajo in s povečevanjem števila gibov nekoliko otrdijo. Posebej pa je prihranek opazen pri zamenjavi klasičnih termostatskih glav z novimi elektronskimi termostatskimi glavami.

RAZLIKA MED VENTILI

Pri termostatskih radiatorских ventilih ločimo radiatorски ventil in termostatsko glavo. Termostatski ventili se med seboj razlikujejo po tem, pravi Pogačar iz Danfossa, da so nekateri ventili

zgolj ventili, ki omogočajo priklop termostatske glave, lahko pa imajo še več drugih vgrajenih funkcij in lastnosti:

a) prednastavitev; najbolj pogosta velikost ventilov in priključkov na radiatorjih je DN15 (1/2") in pokriva široko območje toplotnih moči radiatorjev. Prednastavitev pretoka prilagodi velikost ventila dejanski moči ter tako na prvi ravni hidravlično uravnoteži ogrevalni sistem. Prav tako je ta lahko jasna in enostavna ali pa omogočena le specializiranim inštalaterjem;

b) dodatna funkcionalnost je možnost menjave tesnilnega kompleta ali celotnega ventilskega vložka brez potrebe po praznjenju sistema;

c) ventili se lahko v obdobju mirovanja zunaj ogrevalne sezone "zapečejo" ali pa imajo ustrezno

OBI®

OBI Maribor - vsak četrtek: Dan **VELIKIH** kupcev!

Kupujte na **VELIKO** in prihranite.

150%

popusta za vsak nakup nad 300 €*

*Popust se izda v obliki OBI vrednostnega bona, ki ga lahko izkoristite ob naslednjem nakupu. Izplačilo v gotovini ni možno. Vrednostni bon se obračuna od doseženega zneska nakupa šele po odbitku drugih vrednostnih bonov ali popustov. Popust ne velja za nakup vrednostnih bonov. Vsak opravljen nakup s kartico Bober Bonus Card se upošteva pri vašem letnem bonusu.

ZANIMALO VAS BO

K

KJE DA IN KJE NE

Termostatski kompleti so primerni predvsem za sisteme, kjer je možno temperaturo ogrevalnega vira regulirati (kotli na plin, olje, biomaso, daljinsko ogrevanje); manj primerni pa so za klasične kotle na trdna goriva, kjer temperatura kotla bolj niha, meni Borut Švajger.

KJE ISKATI RAZLIKE

K

Z NASTAVITVIJO PRETOKA ALI BREZ NJE

Strokovnjak iz podjetja Herz razlaga, da je največja razlika med termostatskimi ventili v tem, da so ti lahko brez nastavitve pretoka in z njo. Nastavitev pretoka pomeni, da lahko na ventilu nastavimo pretok, ki je potreben za določeno toplotno moč ogrevalnega telesa. Na ta način lahko še več prihranimo, ogrevalni sistem pa ima krajši zagonski čas, strokovnjaki temu pravijo, da je ogrevalni sistem hidravlično uravnotežen. Termostatske glave se med seboj lahko razlikujejo po designu in temperaturnem območju, v katerem regulirajo temperaturo.

notranjo zgradbo, ki onemogoča izločanje vodnega kamna iz vode in zapekanje ventilov.

RAZLIKE MED GLAVAMI

Termostatske glave se med seboj v glavnem razlikujejo v polnjenju, polnimo jih z voskom, tekočino in plinom. Termostatske glave z voskom imajo zelo kratko dobo delovanja, skozi to se jim nastavi-

tev spreminja, njihova reakcija je zelo počasna, temperature prostora ne vzdržujejo dovolj natančno. Boljše so tekočinsko polnjene termostatske glave, še boljše so plinsko polnjene. Zadnji dve imata podobno dolgo dobo delovanja, so pa plinsko polnjene hitrejše in bolj natančno regulirajo temperaturo prostora. Plinsko polnjene prav tako ne povečujejo sile na ventil med zviševanjem temperature prostora nad nastavljeno vrednost, kar pomaga zmanjšati možnost zapekanja ventilov, opozarja Pogačar.

DOBA DELOVANJA

Pogačar zagotavlja, da je doba delovanja termostatskih glav, polnjenih s plinom ali tekočino, 20 let in celo več, polnjenih z voskom pa ne več kot pet let. Elektronske termostatske glave delujejo vsaj deset let. Švajger pa dodaja, da če ne nastanejo mehanske poškodbe ali se ogrevalni sistem ne pregreje preko 110 stopinj Celzija, je doba delovanja lahko tudi 20 ali 30 let.

Po mnenju Pogačarja je doba delovanja ventila v največji meri

energotim ogrevanje
klimatizacija
obnovljivi viri energije

Energotim d.o.o., Cesta k Tamu 77, 2000 Maribor
T: +386 31 375 523 // F: +386 2 461 24 80
E: info@energotim.si // W: www.energotim.si

DESNO Podobno kot se po dizajnu razlikujejo radiatorji, obstajajo tudi različni dizajni termostatskih glav, med katerimi lahko izberemo takšne, ki se najbolje podajo v prostor, in z njimi zamenjamo navadne ventile.

odvisna od kakovosti vode in s tem povezanim vsakoletnim praznjenjem inštalacije, ki je izjemno škodljivo. Pri ventilih sta možna poškodba in puščanje ob drogu ventila, ki se lahko pojavi pri starejših ventilih, ki več let niso v uporabi, in s staranjem tesnilnega kompleta. Poškodba je hitro in enostavno odpravljiva z zamenjavo tesnilnega kompleta. Opravi se lahko s sistemom, ki ga ni treba prazniti, tesnilni kompleti pa so na razpolago za ventile od leta 1965 naprej.

DA NE "ZAPIKAJO"

Najbolj pomembno pri termostatskih kompletih je, kaj naredimo po končani kurilni sezoni. Takrat moramo termostatske glave odpreti do konca, saj se zaradi letnih temperatur, ki so višje od 20 do 22 stopinj Celzija,

termostatska glava neprenehoma zapira in s tem obremenjuje sedež ventila in tesnilo. Če pa jo odpremo na maksimalno pozicijo (najvišja številka), s tem omogočimo, da neobremenjeno odpira in zapira ventil, ni neželenih obremenitev sedeža ventila in posledično ventil ne "zapika", kot pravimo v našem žargonu. Na ta način se ob začetku kurilne sezone izognemo slabi volji in razočaranju ob sodobni tehniki. Pred kurilno sezono je dobro očistiti reže na termostatski glavi, skozi katere se giblje zrak, saj tako omogočimo boljše zaznavanje temperature tipalu v termostatski glavi. Termostatski komplet je element ogrevalnega sistema, ki sicer ne zahteva posebnega vzdrževanja, zaključuje Švajger.

JASNA MARIN

FOTO: MAFS DODATOKS

MAKING MODERN LIVING POSSIBLE

Danfoss

Brez skrbi, uživajte!
Termostatski ventil s prednastavitvijo bo poskrbel za udobje in ugodje bivanja.

DO 20 %
 prihranek energije

Termostatska glava RA2990 omogoča največji prihranek energije.

77 let
 tradicije

na področju ogrevanja.

energija si | **bodi učinkovit**

www.ogrevanje.danfoss.com

Udobje po meri

Ali v sončnem zimskem dnevu odpirate okna, ker se temperatura v prostoru pretirano poveča? Ali ste se že vprašali, kako znižati račun za ogrevanje, obenem pa povečati svoje bivalno udobje? Če ste na vsaj eno vprašanje pritrdilno odgovorili, vam ponujamo največkrat uporabljeno rešitev: uporabo kakovostnih plinsko polnjenih termostatskih glav s termostatskimi ventili s prednastavitvijo pretoka.

Udobje

Človekovo udobje je odvisno od več dejavnikov, ustrezna temperatura je eden najpomembnejših. Zelena temperatura prostora je odvisna od veliko dejavnikov, kot so npr. dejavnost, namembnost prostora, starost in spol uporabnika. Vsem različnim individualnim zahtevam je možno ugoditi z uporabo regulatorja, na katerem nastavite zeleno temperaturo prostora, preostalo pa opravi regulator sam. Ta regulator je termostatska glava, ki pripravi pretok vode v radiator pri ogrevanju prostora proti zeleni temperaturi in ponovno odpira pretok pri zniževanju temperature prostora. Vse to brez dodatnih nastavitvev in posegov uporabnika.

Značilnosti

Natančno regulacijo temperature prostora je možno doseči z uporabo kakovostnih radiatorskih ventilov s prednastavitvijo pretoka. Prednastavitev pretoka zagotavlja enakomerno ogrevanje vseh prostorov in omogoča termostatskim glavam optimalno delovanje. Hkrati posebna notranja konstrukcija preprečuje "zapekanje" ventilov v poletnem času.

Danfossove ventile poleg tega odlikujejo enostavna montaža, ki jo omogoča zaskočni priključek glave na ventil, dolga življenjska doba in individualnost nastavitve temperature v vsakem prostoru.

Znižanje stroškov in varstvo okolja

Regulacija temperature prostora s termostatskimi ventili prinaša pomembne prihranke energije za ogrevanje prostorov. Viri toplote, ki občasno dodatno ogrevajo prostore, kot so sončno obsevanje skozi okna, toplota svetil, kuhinjskih aparatov in ljudi, lahko že samostojno ogrejejo prostor na ustrezno temperaturo. Termostatska glava to zazna in temu ustrezno zmanjša pretok ogrevne vode skozi radiator. Prostori se ne ogrevajo čezmerno ali nepotrebno in tako privarčujete pri strošku za ogrevanje, hkrati pa tudi znižujete svoj ogljični odtis.

Plinsko polnjena termostatska glava RA 2990 zagotavlja točno nastavitvev, najhitreje reagira na spremembo temperature in tako upošteva tudi toploto vseh dodatnih virov energije, ki se nahajajo v prostoru.

Danfoss d.o.o., Milan Pogačar, 041/781 051

Oglasno sporočilo

Uporaba geotermalne energije v povezavi s sistemom direktnega uparjanja

Varovanje energetskih virov, optimiranje sistemov z uvedbo učinkovitih naprav in gospodarnost: to so prvi trije razlogi za uvedbo sistema MULTI VTM Water II proizvajalca LG.

LG na področju klimatizacije in energetskih rešitev v svoji obširni paleti proizvodov HLK poleg split sistemov za domačo uporabo in komercialnih VRF-rešitev ponuja tudi vodno hlajene VRF-sisteme, primerne za uporabo geotermalne energije. LG-jev MULTI VTM Water II je učinkovit in zanesljiv vodno hlajeni VRF-sistem toplotne črpalke za visoko zmogljivostjo; neodvisen od stalno spreminjajočih se zunanjih pogojev.

Na eni strani uporablja sistem MULTI VTM Water II nakopičeno geotermalno energijo za ogrevanje zgradbe, na drugi strani pa uporabi odpadno toploto, ki nastaja med procesom hlajenja, za dogrevanje. Torej je doseženo geotermalno ravnotežje. S primarnim vodnim krogom se pojavljajo različne možnosti vračanja odpadne toplote, ki prispevajo k ohranjanju okolja.

Sistem MULTI V™ Water II

Uvedba VRF-sistema prinaša prednosti, kot so skrajno majhne dimenzije cevodovodov, hitro zagotavljanje učinkovitosti, velika izbira notranjih enot in visoka COP ter EER. Prav tako je možna nadgradnja krmilno regulacijske enote, ki bistveno vpliva na zniževanje stroškov in tako pomaga pri varčevanju z energijo.

Kot posledico velikega povpraševanja kakor tudi neprestanega razvoja naše palete proizvodov LG omogoča priklop vseh VRF-sistemov (sistemi MULTI VTM) na ustaljeni KNX-protokol. To pa ne ustvarja samo odločilne prednosti na področju trga klimatizacije, temveč omogoča lastnikom LG-jevih naprav ustrezen dostop do naših sistemov. Prav tako je mogoče zelo preprosto vključiti LG-jev nadzorni sistem v obstoječe nadzorne sisteme hotelov, poslovnih prostorov in trgovskih centrov.

Pri sistemu MULTI VTM Water II je LG prevzel krmiljenje regulacijskega ventila na primarnem vodnem krogu in s tem poenostavil delovanje sistema. Tako je LG dejansko uspel s sistemom "Plug & Play", ki znatno zmanjšuje stroške projektiranja.

Multi VTM Water II: Kompletna naprava za hlajenje & gretje

Multi VTM Water II uporablja podzemne vire toplote npr. podtalnico kot obnovljiv vir energije za hlajenje in gretje objekta. Sestavljajo ga toplotna črpalka za notranjo postavitve, ki je z izoliranimi bakrenimi cevmi in električno povezana z notranjimi enotami, ki obratujejo na obtočni zrak. V naboru proizvodov se nahaja šest enot različnih kapacitet od 28kW hladilne oz. 31,5kW grelne kapacitete do 168kW hladilne oz. 189kW grelne kapacitete. Poleg toplotne črpalke so na voljo tudi naprave s funkcijo vračanja odpadne toplote, ki omogočajo simultano delovanje ogrevanja in hlajenja.

Sistem VRF deluje s spremenljivim volumskim tokom hladilnega sredstva R410a in tako skrbi za njegovo ustrezno porazdelitev na različnih področjih.

Direktno dovajanje hladilnega sredstva k notranjim enotam zagotavlja visok učinek. Optimalna prilagoditev dejanskim potrebam se zagotavlja z elektronskim krmiljenjem inverter kompresorja in elektronskim ekspanzijskim ventilom v vsaki notranji enoti. Zaradi nameščenega drugega kompresorja je v primeru okvare prav tako zagotovljeno nadaljnje obratovanje naprave.

LG-jev Multi VTM Water II se ponaša z enostavno umestitvijo, majhno težo, kompaktnimi dimenzijami in modulno gradnjo.

Celovita rešitev ponudnika

S svojo ekipo v Sloveniji ponuja LG klimatizacija in energetske rešitve poleg prodaje naprav tudi veliko drugih storitev, kot so podpora projektantom, izbira in dimenzioniranje sistemov, izdelava ekonomičnih konceptov, tehnična podpora na sedežu podjetja in na mestu samem. Poleg tega ponujamo našim partnerjem in strankam teoretična in praktična izobraževanja v izjemno dobro opremljeni AC Akademiji, ki se razprostira na 600 m².

Pod pojmom celovita rešitev razumemo, da vsi samostojni proizvodi, ko so klimatske naprave, krmilni in nadzorni sistemi, LED-razsvetljava, fotovoltaika, TV-sprejemniki za uporabo v hotelih in reklamni panoji prihajajo od istega proizvajalca in tako med seboj brezhibno harmonirajo. V bodoče bo lahko vzdrževalec objekta s tablojem LG Optimus neodvisno od trenutne lokacije diagnosticiral morebitne napake in vse sisteme v objektu krmilil preko tabloja. To pa predstavlja LG Electronics dejansko kot edinega ponudnika celovitih rešitev.

LG Electronics Austria GmbH
1110 Wien

Kontakt Slovenija:

aleksander.pirjevec@lge.com, Prodaja
luka.simoncic@lge.com,
Podpora projektantom
www.lg-partner.net
www.lg.com/at

FOTO: TOX/MEIN ZIEGELHAUS

Previdno pri nakupu nepremičnin

Nakup nepremičnine predstavlja veliko prelomnico v življenju, zato moramo prodajalcu pred tem postaviti nekaj pomembnejših vprašanj. Preverjanje zemljiškoknjižnega stanja ni dovolj.

Nepremičninski posredniki se strinjajo, da so kupci iz dneva v dan previdnejši pri nakupu in pri prodaji nepremičnin. Tako pravi tudi direktor družbe Realiteta nepremičnine **Robert Geisler**, ki je tudi predsednik komisije Združenja družb za nepremičninsko posredovanje pri Gospodarski zbornici Slovenije. Po njegovih besedah je večina njihovih strank dobro obveščena in poučena, a potrebujejo informacije o pasteh pri nakupu, pravni podpori, svetovanje glede tržnih razmer ter o možnostih financiranja in podobno.

NOTAR NE JAMČI NUJNO ZA VSEBINO

Pred nakupom nepremičnine kupci danes dobro premislijo, saj se bojijo, da je ne bi preplačali.

Poleg pravnega stanja nepremičnine nas mora zanimati tudi dejansko stanje. "Pravno stanje nepremičnine je regulirano z več vidikov, tako da kupci in prodajalci, ki se neposredno srečajo sami na trgu brez strokovnjaka z nepremičninskega področja, posvečajo pozornost predvsem zemljiškoknjižnemu stanju. Pri sami nepremičnini pa je zadeva bistveno kompleksnejša, saj lastninske pravice omejujejo pravice mejnih nepremičnin (služnosti in podobno), ureditev prostorskih aktov, legalnost gradnje," opozarja nepremičninska posrednica iz družbe Atrium nepremičnine **Mojca Sauli**.

Upoštevanje vseh omenjenih vidikov je kompleksno. Saulijeva pravi, da se kdaj kaj zanemari,

tudi če delamo z osebo, ki je večča prava. "Posledično se lahko zgodi, da stranka, ki je kupila stavbno zemljišče in ga uspešno vpisala v zemljiško knjigo, tam nikoli ne bo smela graditi, kljub temu da piše v potrdilu o namenski rabi, da je zemljišče stavbno," opozarja sogovornica. Zanj je še bolj skrb zbujačo dejstvo, da je preveč kupcev prepričanih, da če odnesejo pogodbo v overitev k notarju, ta pregleda tudi vsebino pogodbe. "Dejstvo je, da notar, v kolikor pogodbe sam ne sestavi, za vsebino ne jamči. To opozorilo tudi žigosa na samo pogodbo," je dejala.

V VELJAVI NOVI KODEKS ZA NAKUP

Pred nakupom novogradenj se je dobro seznaniti z Zakonom

o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, ki končnim kupcem ponuja posebno zaščito pri nakupu. "So pa stranke v zadnjem času nekoliko bolj zaskrbljene glede morebitnih težav zaradi insolventnih postopkov (prisilna poravnava in stečaj) investitorjev, zato je nekoliko več previdnosti pri ravnanju strank tudi na tem področju," opaža Geisler. Pred dobrim mesecem je Združenje družb za nepremičninsko posredovanje pri GZS sprejelo nov Kodeks dobrih poslovnih običajev v prometu z nepremičninami. S tem želijo povišati pravno varnost in zagotoviti najvišji nivo kakovosti storitev nepremičninskih družb.

Kodeks med drugim uvaja nove poti za reševanje sporov in predla-

LEVO Pred nakupom novogradenj se je dobro seznaniti z Zakonom o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, ki končnim kupcem ponuja posebno zaščito pri nakupu.

ga, da se v pogodbe o posredovanju vnese tipizirana arbitražna klavzula in/ali tipizirana klavzula o posredovanju v sporu z mediacijo in conciliacijo.

KAKO SE IZOGNITI TVEGANJU

Oba strokovnjaka se strinjata, da je bolje poiskati pomoč pri ustreznem nepremičninskem in pravnem strokovnjaku, notarju ali odvetniku, ki za stranko pregleda pravno stanje in jo varno pripelje na cilj, to je prenos lastništva brez zapletov in skrbi, ki pa predstavlja določen strošek, a je ta "v primerjavi s tveganjem praviloma zanemarljiv, saj znaša strošek vsega navedenega z zares poglobljeno preverbo stanja nepremičnine ter izvedbo prodajnega postopka na vseh uradih največ en odstotek vrednosti nepremičnine, v kolikor ne gre za nepremičnine minimalne vre-

dnosti, kot je garaža", zagotavlja Saulijeva. Temeljni dokument, iz katerega lahko razberemo, ali je z nepremičnino "vse v redu" oziroma ali lahko varno dobimo lastninsko pravico, je redni izpis iz zemljiške knjige. Če sami preverjamo postopke, ne smemo pozabiti na stanje nepremičnine, zemljiškoknjižno ureditev pravice dostopa do te nepremičnine in komunalnih priključkov. Saulijeva svetuje, da na občini preverimo, ali prostorski akti omejujejo izkoriščanje nepremičnine skladno s kupčevimi željami, finančno stanje prodajalcev (morebitni dolgi prodajalcev do Dursa, davki in prispevki). "V kolikor pa gre za zemljiškoknjižno nevpisano nepremičnino, pa ne priporočamo izvedbe v lastni režiji," zaključuje sogovornica.

METKA PIRC

PRED NAKUPOM

ČIM VEČ SPRAŠUJTE

Robert Geisler poudarja, da moramo pred nakupom nepremičnine postaviti več vprašanj, ki jih delimo v dva poglobljena sklopa.

1. VPRAŠANJA O PRAVNEM STANJU NEPREMIČNINE

- Med vprašanja o pravnem stanju nepremičnine spadajo lastninsko stanje in ali sta nepremičnina in lastninska pravica prodajalca ustrezno vknjiženi v zemljiško knjigo.
- Zanima naj nas, ali obstajajo obremenitve nepremičnine, ki bi izključevale, zmanjševale ali omejevale lastninsko pravico kupca.
- Vprašajmo, ali so poravnane vse obveznosti iz naslova rezervnega sklada in drugih obratovalnih stroškov.
- Preverimo, kdo je upravnik objekta, kakšna je višina vplačanega zneska v rezervni sklad in podobno.

2. VPRAŠANJA O DEJANSKEM STANJU NEPREMIČNINE

- Sem spadajo informacije o obnovi objekta, obnovi stanovanja, morebitnih pomanjkljivostih, informacije o priključkih, mejah, omejitvah, vprašanja o sosedih in tako dalje.

Vprašanjem naj obvezno sledi skrben pregled nepremičnine, dejanskega stanja v naravi in pravnega stanja s pregledom vseh evidenc.

DO KLJUČA FRANCOSKEGA AVTOMOBILA ZA CENO FRANCOSKEGA KLJUČA

www.citroen.si

CITROËN Berlingo FURGON

do 3,3 m³ prostornine, motorji HDi z do 110 KM, nosilnost do 750 kg

že za **7,5 €**+ DDV/dan

CITROËN Jumpy FURGON

do 7 m³ prostornine, motorji HDi z do 138 KM, nosilnost do 1200 kg

že za **10 €**+ DDV/dan

CITROËN Jumper FURGON

do 17 m³ prostornine, motorji HDi z do 157 KM, nosilnost do 1945 kg

že za **12 €**+ DDV/dan

Posebna ALL INCLUSIVE ponuba gospodarskih vozil Citroën poleg vozila vključuje:

- + stroške registracije,
- + 4 zimske pnevmatike,
- + letno vinjeto,
- + zavarovanje vozila (osnovno zavarovanje + kasko + kraja) in
- + podaljšano garancijo in vzdrževanje (3 leta ali 60.000 prevoženih km).

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Die leti pogodbene garancije. Citroën Financiranje. Primer informativnega izračuna »Comfort Drive« poslovnega najema (operativni leasing) Citroën Financiranja za Berlingo furgon (X.L1 1.6i 16V BVM 625) na dan 18.08.2011; maloprodajna cena z upoštevanimi popusti 9.588 EUR; stroški odobritve financiranja v višini 1,8% od maloprodajne cene vozila; mesečni najem: 182,56 EUR brez DDV; polog 2% od maloprodajne cene vozila; ročnost 36 mesecev; predvideno število prevoženih kilometrov 15.000 km letno; izračun temelji na osnovi indeksa obresti - 3 mesečni EURIBOR; v mesečne obroke so vključeni tudi stroški registracij in nadomestil za uporabo cest, stroški vinjet, stroški podaljšane garancije in vzdrževanja - Comfort Drive ter avtomobilskega zavarovanja (AO, AK in kraja) za celotno obdobje financiranja ter dve registrski tablici in štiri zimske pnevmatike. Mesečni obrok se lahko spremeni, če se spremeni kateri izmed elementov izračuna. Za podrobnosti o natančni ponudbi se obrnite na vašega prodajalca vozil Citroën. Slike so simbolne. Ugodna ponudba velja do 31. oktobra 2011 za vozila iz zaloge pri pooblaščenih prodajalcih Citroënovih vozil v Sloveniji, ki sodelujejo v akciji. Več na www.citroen.si.

Brezplačno do zemljiškoknjižnega izpiska

Zemljiškoknjižni izpisek je možno pridobiti brezplačno po spletu. Vodili vas bomo skozi postopek!

Preden se lotite poslovanja z nepremičnino, je modro preveriti, kdo je dejansko njen lastnik (ali je človek, od katerega kupujete nepremičnino, tudi v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik), ali so na nepremičnini vpisana kakšna bremena ... Elektronska zemljiška knjiga je na vpogled na spletnem naslovu: <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/>. Povezava do elektronske zemljiške knjige ne deluje v zadnjih verzijah mozilla firefox, zato morate uporabniki tega brskalnika uporabiti MS internet explorer. Kako torej dibi zemljiškoknjižni izpisek? Gremo lepo po korakih.

BREZPLAČNI REGISTRACIJA IN PRIJAVA

Najprej morate opraviti brezplačno registracijo. Če ste že registrirani, ta korak preskočite in nadaljujete na prijavo.

1. Izberete možnost: Prijavi se kot registriran uporabnik.

2. Nato izberete: Nov uporabnik in se registrirate. Na e-naslov, ki ga boste navedli, boste prejeli geslo za prijavo.

3. Ko prejmete geslo, se prijavite s svojim e-naslovom in geslom.

DOSTOP DO ELEKTRONSKE ZEMLJIŠKE KNJIGE

4. Ko ste prijavljeni, izberete: Izberi e-opravila kot Registriran uporabnik.

5. Nato izberete: eZK-opravila zemljiška knjiga.

6. Prepišete varnostno kodo.

VPOGLED V ZEMLJIŠKO KNJIGO

7. Ko ste v sistemu, se vam odpre več možnosti vpogleda. Za običajno uporabo zadostuje običajen zemljiškoknjižni izpisek iz zemljiške knjige. Izberete: Redni izpis iz zemljiške knjige.

8. Sedaj izberite tip nepremičnine, ki vas zanima. Je to parcela, stavba ali kaj drugega, ter vpišite podatke o nepremičnini. Če zahtevanih podatkov o nepremičnini nimate, jih lahko poiščete na spletnih straneh Geodetske uprave. Ko vnesete podatke, kliknite gumb Prikaži v PDF-obliki.

ZEMLJIŠKOKNJIŽNI IZPISEK

9. V PDF se odpre zemljiškoknjižni izpisek s podatki, kdo je vpisan kot lastnik, ali so na nepremičnini vpisane kakšne druge pravice, služnosti, hipoteke ... Opozoriti je treba še na poseben ID-znak nepremičnine. Sestavljen je iz številke katastrske občine in številke stavbe. Ta znak je pomemben predvsem, ko prodajate ali podarjate nepremičnino oziroma ko se želite vpisati kot novi lastnik. Ta ID-znak je namreč obvezna sestavina zemljiškoknjižnega dovolila.

Nepremičnina	
tip nepremičnine:	3 - posamezni del stavbe
vir ID znaka:	2 - kataster stavb
ID znak:	1862-111-1
posamezni del št. 1 v stavbi št.111 k.o. 1862 - RADEČE (ID 5492)	
vrsta:	6 - gljč opis
opis:	se vpiše identifikator posameznega dela stavbe 10.E.Na pc 90332.00001/2003
naslov:	Vzorčna ulica 1,1433 Radeče

(AJD)

Vir: www.informiran.si Spletna izdelava pravnih dokumentov

VROČA posest

MOŽNOST MENJAVE ZA STANOVANJE Z DOPLAČILOM

(če je to v interesu prodajalca)

STANOVANJSKA SOSESKA MIKLAVŽ

V Miklavžu na Dravskem polju za Vas gradimo naselje nizkoenergijskih stanovanjskih hiš, dvojčkov in četvorčkov. Izjemna lokacija ponuja bližino mesta, odlično dostopnost ter mirno in zeleno okolje. Hiše četvorček imajo ca. 137 m² neto bivalne površine in lopo ca. 5 m², hiše dvojček pa ca. 121 m² neto bivalne površine in lopo 5m². Hiše dvojček so zgrajene do 4. ali skrajšane 5. gr. f. (fasada s 16 cm topl. izolacije, okna s trojno zasteklitvijo), hiše četvorček pa do skrajšane 5. gr. f. z urejenim okoljem ter imajo urejeno cestno in komunalno infrastrukturo. Cena enote četvorček znaša 146.000 EUR (enota A3). Cena enote dvojček, zgrajene do 4. gr. f., znaša 117.000 EUR (enota B6a). Cena za enoto B9a 143.500 EUR, zgrajena do skrajšane 5. gradbene faze (v ceno je vključen 8,5% DDV).

Nepremičnina je lastna nepremičnina.

JESENSKI POPUST
do konca oktobra 2011

-5%

HIŠE DOMINO

Maribor Pobrežje; novozgrajene, moderno oblikovane, nadstandardne, nizkoenergijske masivne vrstne hiše, ca. 161 m², zgrajene do skrajšane V. gr. f. (mansardna terasa, lopa, terasa s pergolo, nadstrešnica za 2 parkirna prostora, zelenica, skupni park), (P+1+M, na nehrupnem območju, v bližini šola, vrtec, pošta, trgovski centri, avtobusna postaja), nudijo visoko stopnjo bivalnega ugodja zaradi prezračevanja z rekuperacijo, toplotne črpalke, talnega/stenskega ogrevanja, hlajenja, zelo dobre toplotne izoliranosti in zunanjega stavbnega pohištva z nizko toplotno prehodnostjo (dnevna soba s kuhinjo in jedilnico, WC, kopalnica, 4 sobe, stopnišče, hodnik), prodamo. Cena je 228.000 EUR (v ceno je vključen 8,5% DDV).

Na voljo še samo ena enota.

Prednosti nizkoenergijskih hiš DOMINO in STANOVANJSKA SOSESKA MIKLAVŽ:

- moderna arhitekturna zasnova
- ugodno bivalno ugodje
- nizki stroški ogrevanja
- mirna in zelena okolica
- kvalitetno vgrajeni materiali
- bližina mesta

Kontaktne informacije:

INTER NEPREMIČNINE, d.o.o.,
Glavni trg 17 b, Maribor.

spletni naslov: **www.inter-nepremicnine.com**

e-pošta: gradbenistvo.petelin@siol.net

telefon: 02/ 22 96 570; mobilni telefon: 040/ 500 121.

7. SLOVENSKA NEPREMIČNINSKA KONFERENCA V PORTOROŽU

Q nepremičninska družba 2011 je Mreža nepremičnin

Q nepremičninska družba 2011, nepremičninska družba z odličnostjo poslovanja, je za leto 2011 postala Mreža nepremičnin. Posebno priznanje za delo sta na podelitvi, ki je potekala v sklopu 7. slovenske nepremičninske konference in jo je v Portorožu organiziral Planet GV, prejeli tudi podjetji Atrium nepremičnine in Ruj nepremičnine.

Nagrada Q nepremičninska družba izraža kakovost organizacije, ki se ukvarja z nepremičninami. Namen tega priznanja je predstavitev nepremičninskih družb, ki si sistematično prizadevajo izboljšati kakovost svojih storitev, hkrati pa ga podeljujejo s ciljem vzpodbuditi k nadaljnjim projektom posodobitve dela, znanja in komuniciranja v teh organizacijah. Priznanje izraža celovitost in odličnost sodelovanja s strankami, zato vsako leto organizator razpisa, podjetje Planet GV, preverja, kako posamezne družbe pristopajo do strank in kako celovita je njihova ponudba. Razpis je letos potekal že četrto leto zapored in je dal večji poudarek celovitosti ponudbe. Komisija je temeljito pregledala tudi spletne strani in izvedla celo telefonski klic, s katerim so preverili komunikacijske sposobnosti. Mimogrede: dosednji zmagovalci so bili INSA, d.o.o. (2008), NNRN Nepremičnine (2009) in lani Atrium nepremičnine.

POMEMBNA SPLETNA PONUDBA

Izsledki letošnjega razpisa kažejo, da se nepremičninske družbe vedno bolj zavedajo pomembnosti odlične spletne ponudbe in predstavitev z najmodernejšimi orodji in marketinško privlačnimi vsebinami. Glede celovitosti ponudbe

Po lanski zmagi so se Atrium nepremičnine letos veselile posebnega priznanja za delo v izboru za nepremičninsko družbo z odličnostjo poslovanja.

se družbe vse bolj zavedajo, da se zadovoljna stranka vrne, tako da vedno več družb poskrbi za vse potrebno v zvezi z nakupom, prodajo ali najemom stanovanja, s čimer se precej presega število aktivnosti še pred nekaj leti. Poseben poudarek je tudi osredotočenost na poprodajne aktivnosti in skrb za stranko, tudi ko je transakcija že opravljena.

O POSLEDICAH KRIZE

Ključni akterji slovenskega nepremičninskega in gradbenega trga se vsako leto družijo na slovenski

nepremičninski konferenci. Letos se jih je v Portorožu zbralo okrog 150 in ponovno so govorili o projektih z zanimivimi naslovi: Od energetske izkaznice k izzivom trajnostne gradnje, Nova elektronska zemljiška knjiga, Insolventnost v gradbeništvu, Najpomembnejše novosti nepremičninskega zakona. Osredotočili pa so se tudi na t. i. mehkejšo tematiko: predstavili so strategije in taktike poslovnih pogajanj ter možnosti, kako s pomočjo družabnih omrežij povečati prodajo. V sklopu konference je potekala še okrogla miza

Posledice nedokončanih projektov z vidika vpliva na okolje in ustavljanje investicij. Gostje, **dr. Andreja Cirman**, Ekonomska fakulteta v Ljubljani, **mag. Marko Bošnjak**, Banka Sparkasse, **Melita Butara**, Zbornica upraviteljev Slovenije, **Neva Žibrik**, strokovnjakinja za premoženjske davke, in **Jože Anderlič**, Kranjska investicijska družba, so govorili o posledicah gospodarske krize, ki je precej močno zarezala v področje gradbeništvu, s tem pa tudi v nepremičninski trg.

(AJD)

PROdom 02/320 10 45
www.prodom.si

- URBANISTIČNA DOKUMENTACIJA
- KATALOGI TIPSkih STANOVANJSKIH HIŠ
- PROJEKTI ZA GRADBENA DOVOLJENJA
- LEGALIZACIJE ČRNOGRADENJ

TRŽAŠKA 65, 2000 MARIBOR

Stressless® ima ...

40 let – in je boljši kot kdaj koli prej

Trendi prihajajo in odhajajo, toda pravo udobje nikoli ne izgubi svoje vrednosti. V več kot štirih desetletjih je bila premišljena in optimizirana prav vsaka podrobnost foteljev ter sedežnih garnitur Stressless®. Preverite najboljše udobje vseh časov Stressless® zdaj!

THE INNOVATORS OF COMFORT™

Stressless® Paradise

Stressless® Dream

Pristna je le znamka Stressless®!

Jesenska-
ponudba

Stressless®
Consul od
999,-

ponudba velja od 19.09. do 04.12.2011

www.stressless.si

Originalen

Drčni sistem

Patentiran

Opora za križ

Patentiran

Funkcija za spanje

na ogrodje in delovanje

10-letna garancija

EKSKLUZIVNO pri

RUTAR.

LEVO Gasilni aparat redno vzdržujmo pri pooblaščenem serviserju.

hočeš nočeš prisiljeni uporabiti. **Tomaž Hojnik** in **Božo Lešnik** iz podjetja Varnost Maribor poudarjata, naj se obvezno seznanimo z njegovo pravilno uporabo. "Vsak ima na nalepki z navodili opisan in običajno tudi narisan postopek aktiviranja. Najboljše je, da gasilnik kupimo v pooblaščenem servisu, kjer nas bo prodajalec, ki je strokovno usposobljen, seznanil s pravilnim načinom uporabe in nam odgovoril na morebitna druga vprašanja."

VSAJ ENKRAT LETNO PRI SERVISERJU

Na vprašanje, ali lahko občasno sami pregledamo gasilnik, Hojnik in Lešnik odgovarjata, da tega načeloma ne počnemo, saj za to nismo strokovno usposobljeni. Vendar ga lahko pregledamo vizualno, torej da ni poškodovan, da

je pravilno nameščen in ni založen s predmeti. Če imamo aparat na stalni tlak, lahko na manometru preverimo, ali je v gasilniku ustrezen tlak. Namesto nas pa naj gasilnik pod drobnogled vzame pooblaščen serviser. Sogovornika priporočata, da se na osnovi zahtev proizvajalca opravi servis gasilnega aparata najmanj enkrat letno. Če je gasilnik nov, je treba servis opraviti ponovno čez dve leti. Pregled gasilnikov pa lahko opravi le izvajalec, ki ima pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov. "Ob nerednem vzdrževanju lahko postane gasilni aparat neuporaben za namen gašenja. To je slabše, kot če ga pri hiši sploh ne bi imeli, saj s poskusom aktiviranja aparata izgubljam dragocen čas za uspešno pogasitev požara," skleneta **Tomaž Hojnik** in **Božo Lešnik**.

TINA RECEK

ZANIMALO VAS BO

PREGLED NAJ OPRAVI POOBLAŠČENI SERVISER

Skladno z veljavno zakonodajo lahko pregled gasilnih aparatov opravljajo le pooblaščen serviserji, ki imajo poklicno strokovno izobrazbo in uspešno opravljen preizkus znanja pri lastniku certifikata ali pri organizaciji, ki jo pooblasti lastnik certifikata, ter opravljen izpit pred komisijo, ki jo imenuje Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

KORISTNO ZA VSE

TUDI OTROCI NAJ BI ZNALI UPORABLJATI GASILNIK

"V gospodinjstvu naj bodo vsi člani, vključno z otroki, poučeni o delovanju gasilnikov in kako ravnamo ob začetnem požaru. Vedeti moramo, da je gasilnik toliko vreden, kolikor z njim rešimo ob morebitnem začetnem požaru. Priporočam tudi, da zavarovalnice začnejo ponujati popuste pri požarnem zavarovanju, če imamo v svojem gospodinjstvu gasilnike," pravi **Roman Muršec**.

Poslovni sistem Varnost Maribor

CELOVIT PRISTOP K VARSTVU PRED POŽAROM

PROTIPOŽARNA VRATA

GASILNI APARATI

AVTOMATSKO JAVLJANJE POŽARA

Kje smo pri ravnanju z energijo bolj učinkoviti kot lani

Konec septembra so v Ljubljani predstavili rezultate tretjega vala Raziskave energetske učinkovitosti Slovenije (REUS) 2011. Letošnja raziskava vključuje primerjavo podatkov z lanskimi, kar razkriva, na katerih področjih so slovenska gospodinjstva bolj in na katerih manj učinkovita pri ravnanju z energijo.

Pri terenskem anketiranju v raziskavi REUS 2011 je sodelovalo 1021 gospodinjstev po vsej Sloveniji, potekala pa je od aprila do junija in s tem omogočila vpogled v ravnanje z energijo, ki obsega energetske učinkovitost stavb, ogrevanje in hlajenje, rabo električne energije in prevoz. Kontinuiteta raziskave REUS je omogočila prikazovanje trendov glede na stopnjo učinkovitosti v preteklem letu in glede vplivov na okolje. Zaznane spremembe pa

je treba ustrezno interpretirati, saj nanje vpliva več dejavnikov, kot so informiranost in okoljska ozaveščenost, ki vpliva na obnašanje, finančne zmožnosti, cene naprav in energentov, subvencije in zakonodaja.

PRVI CILJ: ZNIŽANJE STROŠKOV

“Glavni namen učinkovite rabe energije ostaja znižanje stroškov, saj je to prvi odgovor pri 57 % vprašanih (lani 69 %). Opažamo

FOTO: TDX/HAUSGERÄTE

LEVO Za pomivanje posode se 41 % vprašanih odloča za uporabo pomivalnega stroja v času cenejše tarife.

dopolnitvi ogrevanja, 4 % jih razmišlja o dopolnitvi načina ogrevanja in le 8 % o menjavi, kar pa je višji odstotek kot lani. V večstanovanjskih stavbah glede na pavšal po ogrevani površini stroške deli 48 % gospodinjstev, po dejanski porabi toplote pa stroške obračunava 42 % sodelujočih, živečih v večstanovanjskih stavbah,“ pravi **Rajko Dolinšek**, direktor agencije Informa Echo, ki nam je predstavil rezultate tretjega vala raziskave REUS 2011. Za Večerove Kvadrate je v ospredje postavil teme s področja ravnanja z energijo v gospodinjstvih.

MANJ LJUDI ODPIRA OKNO

Skoraj dve tretjini vprašanih pravita, da kadar je v stanovanju pretoplo, raje zmanjšajo gretje, kot da bi odprli okno. Pri prejšnjem merjenju je bil ta delež višji (73 %).

Skoraj polovica jih s klimatsko napravo vzdržuje notranjo temperaturo med 22 in 25 stopinjami Celzija, tretjina pa med 20 in 22 stopinjami. V primerjavi s prejšnjim merjenjem nekoliko višji delež gospodinjstev vzdržuje nižjo notranjo temperaturo, predvsem anketiranci, ki živijo v enodružinskih hišah.

Čeprav je uporaba obnovljivih virov energije še vedno razmeroma nizka (8 %), se je v primerjavi

pa porast števila anketirancev, ki želijo bodisi stroške bodisi količinsko porabo ohraniti na istem nivoju ob uporabi večjega števila naprav. Večina gospodinjstev ob tem ne razmišlja o menjavi ali

REUS NA KRATKO

KDO JE SODELOVAL

Raziskava REUS se izvaja na pobudo in pod vodstvom agencije Informa Echo. Izvedba letošnjega vala je rezultat sodelovanja interdisciplinarnega tima vrhunskih strokovnjakov s področja komuniciranja, energetike, gradbeništva in raziskovanja. Sodelovali so Arhea, Center za energetska učinkovitost pri Institutu Jožefa Stefana, Gradbeni inštitut ZRMK, Statistični urad RS in Valicon.

Dodatne informacije o raziskavi REUS najdete na povezavi:

<http://www.pozitivnaenergija.si/reus>

s preteklim letom podvojila. V prihodnjih dvanajstih mesecih jo ima namen začeti uporabljati približno 3 % anketirancev.

KUHAMO MANJ, VOZIMO VEČ

Večina gospodinjstev pripravi sedem kuhanih obrokov na teden (44 %), petina pa šest ali manj. V primerjavi s preteklim letom se število pripravljenih kuhanih obrokov na teden zmanjšuje. Največ gospodinjstev porabi za kuhanje obroka eno uro.

Pri pranju in sušenju perila se večina vprašanih odloča za uporabo naprav v času cenejše tarife (med 50 in 60 %, razen pri pomivalnem stroju, kjer je takih 41 %). Večina gospodinjstev (67 %) ne pere perila na maksimalni temperaturi,

ki jo perilo dovoljuje. V primerjavi s preteklim merjenjem pa vseeno opažajo višji delež takšnih, ki perilo perejo na maksimalni temperaturi.

Slaba polovica jih električne naprave na splošno izklopi iz stanja pripravljenosti, ko jih ne uporablja. Četrtnina jih ima pogosto vklopljene aparate, kot sta televizor in računalnik, četudi jih ne gledajo oziroma uporabljajo.

Skoraj polovica gospodinjstev (47 %) na letnem nivoju prevozi od vključno pet do petnajst tisoč kilometrov, število prevoženih kilometrov na leto pa se je v primerjavi z letom 2010 nekoliko povečalo, še dodaja Dolinšek.

(LES)

www.gorenje.si

gorenje

GORENJE STUDIO V LIMBUŠU (poslovna cona Marles)
Vse za dom v treh nadstropjih.

• 28 razstavljenih kuhinj • kopalnice • spalnice • otroške sobe • dnevne sobe • predsobe
• 60 m² veliko opremljeno stanovanje • 200 razstavljenih modelov bele tehnike • širok izbor malih gospodinjstevskih aparatov, posod in čistil • OUTLET • servis Gorenje

• POHIŠTVO • OUTLET • SERVIS • GOSPODINJSKI APARATI •

Pri Bisolu so poskrbeli za reciklažo.

Število sončnih elektrarn se je podvojilo

“Obseg investicij je enormen. Samo v letošnjem letu je bilo postavljenih več kot 500 fotovoltaičnih elektrarn v Sloveniji,” je dejal **Janez Kopač**, generalni direktor Direktorata za energijo na ministrstvu za gospodarstvo, ki se je udeležil konference Združenja slovenske fotovoltaične industrije (ZSFI) z naslovom Sončna elektrarna stabilna in donosna naložba, sicer spremlja joče prireditve 44. mednarodnega

obrnega sejma v Celju. Kopač meni, da daje subvencijska shema za proizvajalce električne energije iz obnovljivih virov odlične rezultate. “Število sončnih elektrarn se je podvojilo, moč proizvedene energije pa se je potrojila,” je povedal Kopač in dodal, da je treba imeti ustrezno stimulatívno okolje, če želimo privabiti zasebne investitorje. “Na koncu pa sledi vprašanje, do kdaj si lahko to privoščimo. Za zdaj s tem ni težav,

bo pa v prihodnje potreben razmislek,” je še povedal Kopač.

Po njegovih besedah bodo obnovljivi viri energije v naslednjem desetletju ključna prioriteta, tudi zato, ker nas v to sili direktiva Evropske unije, ki zahteva do leta 2020 25 odstotkov energije iz obnovljivih virov v strukturi končne rabe. O morebitnih spremembah subvencijskih shem so podali pobudo, da bi se odkupne

oz. podporne cene spreminjale dvakrat, ne le enkrat letno. S tem bi investicije v sončne elektrarne ne bile več tako sezonske.

Andrej Špec iz Javne agencije RS za energijo k temu dodaja, da je bilo do sedaj izdanih skoraj 1500 deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in soprodukcije z visokim izkoristkom, od tega skoraj 1000 za sončne elektrarne.

Bisol bo recikliral odslužene module

Fotonapetostni moduli znamke Bisol bodo do okolja še bolj prijazni izdelki vse od njihove proizvodnje do razgradnje - s podpisom pogodbe s francosko organizacijo Ceres (European center for the recycling of solar energy) bo Bisol namreč poskrbel tudi za reciklažo odsluženih fotonapetostnih modulov.

Moduli znamke Bisol imajo dvojno “zeleno” vrednost, saj za proizvodnjo čiste električne energije izrabljajo najbolj neizčrpen in obnovljiv vir energije Sonca, ne onesnažujejo ozračja s strupenimi plini, prav tako pa okolja dodatno ne obremenijo ob koncu dobe delovanja. Podjetje pri izdelavi fotonapetostnih modulov

ne uporablja strupenih snovi; odgovornost za proizvodnjo izdelkov prevzema s preizkušanjem novih materialov, implementacijo do okolja prijaznih proizvodnih procesov in dokončno razgradnjo odsluženih modulov.

Vsi sestavni deli in uporabljeni materiali pri proizvodnji modulov

so visokokakovostni in večkrat preverjeni. Fotonapetostni moduli preverjeno dosegajo visoke vršne moči, a med dobo delovanja ne obremenjujejo okolja. S podpisom pogodbe s francosko organizacijo Ceres Bisol jamči, da bo ob koncu dobe delovanja modulov poskrbel za njihovo reciklažo.

Gorenje Solar

Gorenje Solar, ki ponuja celostno izvedbo sončnih elektrarn, bo do izteka obdobja 2009-2011 postavilo 38 sončnih elektrarn s skupno močjo 4276,30 kW, kar ustreza oskrbi 1200 gospodinjstev in znižanju emisij toplogrednega plina CO₂ za 2900 ton na letni ravni.

Gorenje je program Solar ustanovilo pred dvema letoma kot odgovor na rastoči trg obnovljivih virov energije, še posebno fotovoltaike. Program je logičen korak nadaljevanja Gorenjevih dosedanjih aktivnosti na področju ekologije in energetike, ki s svojo ponudbo v prvi vrsti nagovarja zlasti podjetja, saj imajo ta na voljo večje strešne površine in lažji dostop do virov financiranja, vendar opremlja s sončnimi elektrarnami tudi individualna gospodinjstva. Leta 2009 so postavili tri sončne elektrarne s skupno močjo 81,19 kW, lani dvanajst elektrarn s skupno močjo

1216,19 kW, letos pa bodo postavili 23 elektrarn s skupno močjo 2978,92 kW. Ob izteku dveh let od začetka poslovnih aktivnosti bo tako Gorenje Solar postavilo 38 sončnih elektrarn.

Rok Lesjak, direktor programa Gorenje Solar, napoveduje širitev dejavnosti na tuje trge: "Doslej smo svoje aktivnosti izvajali le na slovenskem trgu, naš srednjeročni cilj pa je internacionalizacija programa Solar. V drugi polovici tega leta smo naredili prve korake na Hrvaškem. Smo v zaključni fazi razvoja lastnega nadzornega sistema, ki nam bo omogočal neprekinjen aktivni nadzor nad delovanjem sončnih elektrarn, s čimer bomo investitorjem zagotovili še višjo stopnjo zanesljivosti. Napovedi za naslednje leto so nekoliko nevhvaležne, saj je ta odvisna predvsem od pogojev zagotovljenega odkupa električne energije, tako pričakujemo rahlo

FOTO: GORENJE SOLAR

Direktor programa Gorenje Solar Rok Lesjak (desno) ob izročitvi darilnega bona za postavitev štirikilovatne omrežne sončne elektrarne nagrajencu nagradne igre.

umiritev rasti panoge na globalni ravni. Kljub temu načrtujemo nadaljnjo rast obsega aktivnosti in posledično prihodkov."

Na novinarski konferenci so predstavili še otroško knjigo *Hišek in Sonček*, katere izdajo so podprli. Avtorica knjige **Alenka Žumber Klopčič** pravi, da je knjiga namenjena ozaveščanju otrok o pomenu sončne energije za

proizvodnjo električne energije in učinkovite rabe energije na preprost in otrokom prilagojen način skozi ilustracije. Prav tako je Gorenje Solar izžrebancu nagradne igre, ki jo je izvedlo skupaj s spletnim portalom Energija doma, podarilo darilni bon za vrednosti 9000 evrov za postavitev sončne elektrarne z močjo 4 kW.

(AJD)

Dovršenost tehnologije in elegance Mazde6

Oglasno sporočilo

S še večjo zmogljivostjo, naprednimi varnostnimi odlikami, prijaznostjo okolju in nižjo porabo goriva je Mazda6 odlična izbira za vse, ki iščejo izvrsten občutek v vožnji, zanesljivost in slogovno dovršenost.

Navdušujoča tehnologija

Že na prvi pogled Mazda6 preseneča z jasnimi potezami dinamičnosti in elegance. Premišljena je do zadnje podrobnosti in izdelana v skladu z izjemno visokimi kakovostnimi standardi. Ima lažja platišča iz lahke litine in trdnjšo školjko iz jekla z visoko natezno trdnostjo. Zasnova trdne karoserije in izboljšane

aerodinamične lastnosti Mazde6 med vožnjo zagotavljajo optimalno stabilnost pri vožnji in hkrati pripomorejo k nižji porabi goriva. Izboljšani zavorni sistem omogoča eno najkrajših zavornih poti v svojem razredu.

Elegantna, udobna in dinamična

Notranjost Mazde6 je posebna mešanica športnosti in edinstvenega sloga. Od trenutka, ko se v vozilu udobno namestite, začutite njegovi kakovost in dinamičnost. Refinirane osvetlitevne armaturene plošče in barvni kontrasti v klavirsko črni zagotavljajo še prestižnejši občutek. Mazda6 pomeni visokotehnološki mobilni zabavišni, navigacijski in komunikacijski center.

Varnost na prvem mestu

Mazda6 zagotavlja ravnovesje med športno navdihnjenim krmiljenjem in brezkompromisno stopnjo varnosti. Elektronski sistem za nadzor stabilnosti, zračne blazine po vsej potniški kabini, signal za zaustavitev v sili, biksenonski žarometi s sistemom prilagodljivih prednjih žarometov so le del seznama varnostne opreme, ki navdušuje. Na voljo je tudi sistem za pomoč pri speljevanju v strmini, sistem za nadzor dogajanja za vozilom pa z dvema radarskima senzorjema učinkovito odstrani mrtvi kot. Številne varnostne odlike mazde6 popeljejo užitek v vožnji na novo raven. Tipično zoom-zoom!

Kombinirana poraba goriva: od 5,2 do 8,0 l/100 km; uradni izpusti CO₂: od 138 do 186 g/100 km. Vse nadaljnje informacije o specifični porabi goriva in izpustih CO₂ pri novih osebnih vozilih so na voljo v Priročniku o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga brezplačno prejmete na Mazdinih prodajnih mestih in na spletni strani dobavitelja.

OKRASNE TRAVE

Ples bilk in klaskov

Med zanimivejše rastline, ki pridejo do veljave zlasti jeseni, ko se večina cvetlic potihoma poslovi, štejejo okrasne trave, ki imajo poleg dekorativne tudi praktično vrednost.

Kadar govorimo o travah kot okrasnih rastlinah, velja poudariti, da mednje najpogosteje prištevamo tudi rastline, ki jih botaniki ne uvrščajo med prave trave, kot so denimo ostričevke (šiški, ostrice, munci ...), ločkovke (ločki), pojasnjuje **Matic Sever** iz vrtnarije Trajnice Carniola v Ljubljani. Glavna značilnost večine okrasnih trav je, da imajo votla, okrogla in kolenčasta stebela, se pa precej razlikujejo med seboj po velikosti, obliki in rasti. Poleg okrasne jih odlikuje tudi praktična vrednost,

saj lahko z njimi razmejemo različne predele vrta, na bregovih z njimi uspešno preprečimo erozijo tal in ponujajo zatočišče mnogim živalim.

TRAJNA ALI ENOLETNA

Med okrasnimi travami najdemo tako trajne kot enoletne vrste, ki jih je težko ločiti med seboj. Matic Sever opozori, da ni preprostega vidnega znaka ali lastnosti, ki bi kazala na to, katera je trajna in katera enoletna trava, zato prezimnost ugotavljamo prek

literature ali na lastnih izkušnjah. Da bi vedeli, katera vrsta in sorta je prezimna, jo moramo enostavno poznati oziroma poznati njene zahteve, saj so celo v enem rodu tako povsem prezimne kot tudi povsem neprezimne vrste (tak primer predstavlja rod *Pennisetum*).

RASTIŠČE IN OSKRBA

Velika večina okrasnih trav uspeva v širokem spektru tal oziroma rastišč, saj gre za trpežno in nezahtevno skupino okrasnih

LEVO Visoke okrasne trave, ki zrastejo v višino po dva metra in več, potrebujejo precej prostora za rast, sončno lego in nekoliko bolj bogata tla. Ob koncu zime jih porežemo tik nad tlemi, do poletja bodo že lepo razraščene, jeseni in pozimi pa bodo razkazovale dekorativno cvetoče klasje. (Pesnica pri Mariboru)

DESNO Takšna je videti Hahonechloa macra pozimi, ko suhi listi dobijo bakreno barvo.

SPODAJ Poletni utrinek s srednje velike trave Hahonechloa macra 'Aureola' poživlja okolico s sijočimi črtastimi listi. (Veliko Trebeljevo)

rastlin. Zelo na splošno lahko rečemo, da uspevajo v navadni vrtni zemlji, razlaga Sever. Oskrbo lahko razdelimo na dva dela: pri zimzelenih travah čez zimo ponavadi nekaj listov porjavi, zato jih zelo zgodaj spomladi zgolj malo očistimo, "pocufamo" oziroma prečešemo, huje poškodovane pa lahko delno tudi postrizemo. Pri listopadnih travah šope čez zimo pustimo, saj so lep okras, in jih šele zgodaj spomladi, preden odženejo, skoraj do tal porežemo. Le na zelo suhih tleh in v hudi vročini ter suši jih je treba občasno izdatno zaliti, drugače pa čez leto razen morebitnega pletja praktično ne zahtevajo nobene dodatne oskrbe. Le tiste v loncih potrebujejo redno zalivanje in nekaj dogno-

jevanja, podobno kot tretiramo sezonske rastline.

NEKATERE LJUBIJO VLAGO

Kljub splošnemu prepričanju, da okrasne trave uspevajo zlasti na suhih in dobro odcednih tleh, je kar nekaj trav, predvsem šašev in ločkov, ki celo zahtevajo vlažna do močvirna tla. Sem denimo spadajo imperata (*Imperata cylindrica* 'Rubra') in razni šaši, kot so gozdni šaš (*Carex sylvatica*), sinjezeleni šaš (*Carex flacca* 'Bias'), grayev šaš (*Carex grayi*), obrežni šaš (*Carex riparia* 'Variegata'), nam je zaupal **Gregor Gabrovšek** iz vrtnarije Travarija iz Liboj.

PRESAJANJE IN DELITEV

Trave sadimo, podobno kot večino drugih okrasnih trajnic,

ZANIMALO VAS BO

POMLAJEVANJE

- Trajne okrasne trave z leti postanejo precej goste, osrednji del pa se izčrpa. Zato jih je priporočljivo na vsaka tri do štiri leta - najbolje spomladi, ko začno odganjati mlade liste - dvigniti iz tal in razdeliti na več manjših šopov.
- Občutljivejše vrste okrasnih trav je najbolje saditi v tla, kjer smo naredili globlji izkop in poskrbeli za drenažo (na dnu gramoz, ki mu sledi mešanica prsti in peska, na vrhu pa zemlja).

PRAVILNA OSKRBA

- Trajne okrasne trave potrebujejo košnjo ali rez le enkrat letno, za kar poskrbimo zgodaj spomladi - takrat lahko s srpom, škarijami ali tudi s kosilnico porežemo suhe dele trave nekaj centimetrov nad tlemi, da pospešimo rast mladih listov. Pri tem pazimo, da ne poškodujemo stredice.
- Ker je večina trav izjemno ostrih, si pred rezanjem, presajanjem ali nego trave obvezno nadenimo zaščitne rokavice.

kadarkoli v letu oziroma od konca zime do začetka zime, ko tla niso zmrznjena. Prezimno problematične trave, kot je na primer pampaška trava, je bolje saditi v spomladanski sezoni, da se sadika že malo aklimatizira in pred zimo dobro vraste. Enoletne trave je seveda smiselno zasajati le spomladi, ko se otopli in ni več nevarnosti pozeb, poudarja Sever.

Za delitev trav je ugodna pomlad, ker so takrat vidni mladi poganjki, zato jo lažje delimo, obenem se spomladi trava bolje ukorenini. Rastlino delimo tako, da z lopato dvignemo šop trave iz zemlje,

nato korenine in liste z rokami previdno razdelimo na manjše šope, ki jih na novo zasadimo v lonce ali na grede z dobro odcedno prstjo. Prst, v kateri so mlade rastline, je treba ohraniti vlažno (vendar ne premokro), vse dokler se korenine dobro ne vrastejo.

(NE)CVETENJE

Večina okrasnih trav je precej hitro rastočih - kupljene kot sadike ter posajene spomladi cvetijo že v prvem letu. Nekatere trave (določeni miskanti in druge) najpogosteje ne cvetijo, ker jim ne ustreza naša klima. V večini primerov jim je prehladno ali pa je

DOBRO JE VEDETI

K

ODPRAVIMO NEUGLEDEN VIDEZ

Ko zacvetijo, nekatere okrasne trave postanejo neugledne - bilke rumenijo, cvetni klaski tudi čez čas postanejo manj privlačni. Tak videz se včasih pojavi pri rušnati masnici (*Deschampsia caespitosa*), ki zacveti že v prvi polovici poletja, kasneje pa so socvetja že povsem suha in se lomijo.

V takem primeru lahko cvetna stebela populimo in nekoliko očistimo tudi listje. Rastlina načeloma ne bi smela konkretnje rumeneti, v takem primeru gre verjetno za pomanjkanje vlage v tleh.

poletje prekratko, da bi zaključile razvoj. Tako lahko pri nekaterih "mejnih" miskantih le na nekaj let občudujemo socvetja, ker se za njih v večini primerov poletje pri nas konča prehitro, opaža Sever.

V KOMBINACIJI Z DRUGIM RASTLINJEM

Velika večina okrasnih trav učinkuje zelo mehko in se odlično podajo k rastlinam drugih teksturnih tipov, denimo k velikim, celorobim listom bergenij. V tem primeru gre za teksturni kontrast, ki že brez cvetov daje zanimive učinke. Druga pot je kombinacija z drobnimi cvetovi (marjete, jesenske astre, gavre ...), kar ustvarja travniški, naraven videz in se še posebej poda na podeželje, ugotavlja Sever. So pa trave s svojim mehkim videzom tudi krasno "dušilo" za velikocvetne rastline, ki bi same zase morda učinkovale preveč umetno. Pomembna je tudi barva socvetij, ki je v večini primerov vsaj v zrelem stanju oker ali rjava. Ti odtenki skupaj s filigranskim videzom socvetij delujejo tudi povezovalno v barvnem spektru in nam omogočajo združevanje barv, ki bi se brez mehčanja s travami teple med seboj.

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE:
JASNA MARIN

SKRAJNO LEVO Tudi perjanka ali *Pennisetum* je zanimiva košata trava, ki uspeva na sončni legi in v bogatih tleh. (Pesnica pri Mariboru)

LEVO ZGORAJ Večina okrasnih trav je izjemno nezahtevnih in jih zlahka kombiniramo z drugimi rastlinami, pri čemer je treba upoštevati, da najbližje zelenici sadimo manjše rastline, proti robu vrta in ograji pa večje rastline. (Ribnica) **LEVO SPODAJ** Okrasne trave v loncih potrebujejo redno zalivanje in nekaj dognojevanja. Raje kot v glinene lonce, iz katerih voda vseskozi izhlapeva, jih posadimo bodisi v plastične ali - kot v tem primeru - dvakrat žgane terakotne lonce. Ti ne prepuščajo vode, prav tako pa so v primerjavi z glino odporni proti mrazu in ne razpokajo. (Veliko Trebeljevo) **ZGORAJ** Navadna trstenika (*Arundo donax* 'Versicolor') je nadvse impozantna pisanolistna lepota, ki zraste v višino tudi do šest metrov. Je precej občutljiva za zimo, zato jo obvezno sadimo na sončno lego in v dobro odcedna tla, da pozimi ne bo zastajala vlaga okrog korenin. (Veliko Trebeljevo)

VRTNARIJA

SUM SOBOTA, d.o.o.

Družba za pridelovanje in promet sadik, cvetja, vrtnarskih potrebščin, načrtovanje, urejanje in vzdrževanje zelenih, površin, d.o.o.

Kopališka ulica 2b, 9000 Murska Sobota
tel. (02) 530 02 22, faks (02) 530 02 29

**Kar raste pri nas,
bo zagotovo tudi pri vas!**

V oktobru imamo za vas zelo ugodno prodajo rastlin za živo mejo:

Thuja "Brabant" 150-175, cena za kos 15 evrov
Thuja "Smaragd" 80-100, cena za kos 7,50 evra
Thuja "Woodwardii" 40-60, cena za kos 5,24 evra - 50 %
Na preostale rastline popuste od 20 do 50 %.

Ponudbo si lahko ogledate na naši internetni strani
www.vrtnarstvo.si

Kontaktne osebe in številke:

ZLATA FICKO – VELEPRODAJA RASTLIN IN UREJANJE OKOLICE
(041) 922 664
ZVEZDANA SAPAČ – VELEPRODAJA REZANEGA CVETJA IN LONČNIC
(031) 352 453
OLGA LUKAČ – MALOPRODAJA RASTLIN IN VRTNARSKIH POTREBŠČIN
(041) 258 186

Mravlje na vrtu

Zanima me, kaj narediti na vrtni gredi, kjer imam že drugo leto rjave mravlje. Te na korenine solate in predvsem radiča odlagajo jajčeca, tako da so korenine čisto obdane z njimi. Mislim, da ta mravljična kislina in srkanje soka iz rastlin vplivajo na rastline tako, da te komaj preživijo, ne delajo glavic in listi rjavijo in

gnijejo. Problem je vedno hujši in če obstaja kakšna rešitev, vas prosim za nasvet, kajti sicer bom morala gredo opustiti. Greda je velika približno 1,5 x 8 metra in zaščiten pred voluharji.

Hvala za odgovor in lepo vas pozdravlja vaša zvesta bralka Filomena

Davor Špehar, strokovnjak iz kluba Gaia, svetuje, da lahko proti mravljam ukrepate z zastiranjem tal. Za zastirko lahko uporabite naravne materiale, kot so: sivka, praprot, poprova meta (koristno je tudi zalivanje s čajem, pripravljenim iz omenjenih zelišč). Po površini lahko potresete tudi kavno usedlino. Če želite na vrtu

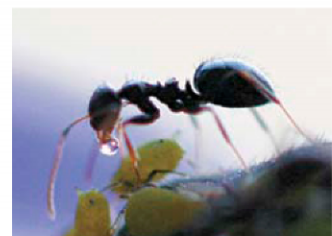

FOTO: WIKIMEDIA

zelenjadnice obvarovati pred mravljami, zraven njih posadite vratič, špinačo in motovilec, saj teh rastlin mravlje ne marajo.

(UKV)

- zavese
- garažna vrata
- gradnje
- gradbene sanacije
- senčila

orno
zavese & dekorativne tkanine

Glavni trg 4, Maribor,
tel. 02 250 08 97
www.salonzaves.com

50%

GOTOVINSKI POPUST
NA VSE DEKORATIVNE TKANINE,
ZAVESE

Velja od 1. 10. 2011 do odprodaje zalog

GARAŽNA VRATA
OGRAJNI SISTEMI
NADSTREŠKI

www.vratko.com
Dupleška cesta 10 2000 Maribor
02 48 00 141
"VRATKO"

KVALITETNA STREHA - KVALITETNA MONTAŽA - VEČLETNA GARANCIJA -

KLEMAKS
GRADNJE

KLEMAKS, Počehova 14 v Mariboru,
e-mail: info@klemaks-gradnje.si
PON. - PET. 7h - 16h, SOB. 7h - 12h,
Tel.: 02/234-20-30, faks: 234-20-32
041/780-549, 051/399-544

Ugodno nudimo prodajo in izvedbo streh evropskih proizvajalcev z garancijo

- opečne strehe, betonske strehe, tegola canadese
- pločevinaste strehe z obrizgom 3cm ali več in brez obrizga
- ravne strehe, zelene strehe, hidroizolacije
- krovstvo, kleparstvo - izvedbo in dostavo na objekt
- strešna okna
- fasadni sistemi ROFIX in JUB s certifikatom

NOVO!
STREHE
NA
KREDIT

Tlakovanje, asfaltiranje, kanalizacija, izkopi, prevozi, adaptacije. Našim kupcem ponujamo celovite tehnične rešitve od svetovanja, izdelave, celotnega inženiringa projektov do izvedbe ter vzdrževanja.

Planer, d.o.o., Meljski dol 7, Maribor 02/47 10 398, 051/636 440, www.planer.si

Sanacija vlažnih in razpokanih fasad, zidov, betonov in podov. Stabilizacija temeljev, saniranje balkonov, teras in ravnih streh, injektiranje, globinsko temeljenje brez izkopa, epoksidni tlaki. Odprava statičnih razpok, ustavitvev konstrukcijskih posedkov.

DELANA, d.o.o., Dogoška 68, Maribor, tel. (02) 461 22 49, 041 748 733, www.delana.si

SENČILA GOGGI

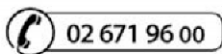
Rolete, žaluzije, tende, hitri servis

Senčila Goggi, Gorazd Zorman s.p., Limbuška 42 a, Maribor, tel.: 041 355 298

- ogrevanje
- stavbno pohištvo
- senčila
- kamnoseštvo

VSE ZA VARČNO OGREVANJE
vašega doma!

NOVA LOKACIJA!

www.seltron.si

Obiščite naše nove prodajne prostore na
Tržaški c. 85 A, v Mariboru, zraven TC Merkur.

BETULA, d.o.o.,

**OKNA, VRATA - LES IN PVC,
ROLETE, POLICE**

KARDELJEVA C. 88; MARIBOR
TEL. 02/320 54 41;
FAKS 02/320 54 42;
GSM 041/930 162; 031/519 017
E-mail:oknabetula@volja.net

ZAMENJAVA OKEN NA MONTAŽNIH OBJEKTIH
MOŽNOST PRIDOBIVANJA SUBVENCije ZA LESENA OKNA

MARKIZE – TENDE

- velika izbira izvedb in modelov (nagubane, klasične, kasetne, za zimске vrtove itd.)
- izdelava po meri, strokovna montaža z brezplačnim prevozom po vsej Sloveniji
- elektromotorji Nice že od 99,00 EUR (vključen DDV 8,5%)
- na izbiro preko 1000 vzorcev platen

**15%
sotrudniški
popust**

Roletarstvo Berčan d.o.o., Ljubljana.

Tel. 01 565 32 32. GSM: 041 630 700, www.markize.si
Razstavni salon Maribor, Partizanska c. (odprto po dogovoru)

MARMOR GRANIT ČRNČEC d.o.o.

DEKORATIVNI KAMEN,
OKENSKE POLICE,
STOPNICE, TLAK PLOŠČE,
DELOVNE POVRŠINE, MIZE,
NAGROBNI SPOMENIKI

Maroltova ulica 15, 2000 Maribor
www.mg-crncec.si, tel.: 02 614 10 10

- ograje
- garaže

alu ograje

Starše 891, 2205 STARŠE
www.alu-ograje.com

t. 02 688 1921, 040 811 912

- za najboljše in najbrezplačnejši katalog ograj POKLIČITE SEDAJ

Alu ograje
s 15 let garancije

- Moderne ograje
- Tradicionalne ograje
- Balkonske ograje
- Dvoriščna vrata
- Avtomatizacija

OGRAJE KOČEVAR d.o.o.

Panelne ograje, izdelane iz cinkane jeklene žice premera 5 mm ali 4 mm ter plastificirane primerne za ograjitev hiš, vrtov, poslovnih objektov ipd., v standardnih barvah: zelena RAL 6005, ki se lepo prilagaja naravnemu okolju, ali siva RAL 7015, RAL 7035, RAL 7040, za doplačilo pa v vseh barvah po barvni RAL-kartici. Izdelamo in montiramo vam tudi ograjna vrata - enokrilna, dvokrilna ali samonosilna drsna vrata na ključ po celi Sloveniji. Dostava naročenega materiala je brezplačna.

Ograje Kočevar, d.o.o., tel. 03/570 12 21, faks 03/570 14 46,

GSM 051/624 207, www.ograje.com, e-pošta: info@ograje.com.

MASTNAK
OGRAJE IN VRATA

WWW.MASTNAK.SI

NAJVEČJI PROIZVAJALEC ALU OGRAJ V SLOVENIJI

www.garaze-hosekra.si

GARAŽE

02 80 55 120 / 040 427 292

GRADBENO DOVOLJENJE NI POTREBNO!

Novi poslovni prostori BSH

Podjetje BSH Hišni aparati, d.o.o., je v Nazarjah odprlo nove poslovne prostore, ki so jih dogradili zaradi intenzivne rasti podjetja oziroma širitve proizvodnega programa na področju kavnih avtomatov ter krepitve razvojne funkcije.

V okviru investicije sta bila izvedena razširitev in prestrukturiranje proizvodnje z dograditvijo novih poslovnih prostorov; prostorske kapacitete v Nazarjah so povečali za približno 1.800 kvadratnih metrov, namenjene pa so predvsem laboratorijem in spremljajočim službam.

Investicija je tudi nadgradnja odličnih odnosov med občino in podjetjem BSH, ki trajajo že več kot 40 let. Podjetje pomembno vpliva na pospešen razvoj kraja, med drugim tudi zaradi odpiranja novih delovnih mest. Tudi s tokratno dograditvijo novih prostorov se je ustvarilo več kot 50 novih delovnih mest, predvsem na področju razvoja in spremljajočih služb, pretežno v Savinjski regiji, nekaj pa tudi v osrednjeslovenski regiji. Novi prostori so moderno opremljeni in namenjeni spodbujanju inovativnosti inženirjev, saj je podjetje BSH Hišni aparati

znano po tem, da vsako leto prijavlja nove patente.

O BSH

Podjetje BSH Hišni aparati, d.o.o., je del skupine BSH, ki je največji proizvajalec hišnih aparatov v Evropi in sodi med vodilne družbe v svoji panogi. Skupina združuje preko 70 podjetij v več kot 46 državah in zaposluje blizu 43.000 ljudi. Skupina BSH je v Sloveniji navzoča od leta 1993, ko je v Nazarjah prevzela proizvodnjo malih gospodinjskih aparatov na motorni pogon. Uspešno poslovanje je omogočilo, da danes razvojni in proizvodni program podjetja BSH Hišni aparati obsega tudi druge aparate za pripravo hrane in napitkov ter je kompetenčni center skupine BSH za razvoj malih aparatov na motorni pogon ter avtomatskih kavnih aparatov.

V letu 2010 so s preko 1100 zaposlenimi ustvarili 271,1 milijona

FOTO: BSH

evrov prihodkov, kar je dvanajst odstotkov več kot leta 2009. Prav tako so na vseh trgih povečali tržne deleže, z novoustanovljeno podružnico v Bolgariji v letu 2011, ki je po hrvaški in srbski že tretja podružnica v regiji, ki jo pokrivajo, pa so še utrdili položaj na širšem trgu. Količina proizvodnje je v

letu 2010 preseгла 6,5 milijona aparatov, za leto 2011 pa so načrti še višji; ne toliko v smislu količinskega povečanja proizvodnje kot predvsem vrednostnega, saj se osredotočajo na aparate z višjo dodano vrednostjo.

(AJD)

Otvoritev salona Panles v Kranju

V začetku meseca je podjetje Panles kuhinje iz Rogaške Slatine odprlo v Kranju, v Merkurjevem trgovskem centru na Primskovem, svoj novi, že osmi razstavno-prodajni salon

Podjetje Panles iz Rogaške Slatine je ugledni slovenski proizvajalec sodobnih kuhinj. Spoznanje, da je projektiranje in svetovanje kuhinje zahteven in kompleksen projekt, za kar je potrebno strokovno znanje svetovalcev, jih je vzpodbudilo, da svoje kuhinje predstavijo in tržijo izključno v lastnih salonih. V Mariboru, Murski Soboti, Celju, Rogaški Slatini, na Ptuj in v Novem Mestu in po novem v Kranju tako ekskluzivno predstavljajo široko ponudbo kuhinjskih programov z vsemi dodatki. Prepričani so

namreč, da lahko v lastnem salonu s strokovno usposobljenimi svetovalci dosežejo veliko višji nivo ponudbe kot sicer in da lahko le tako zmeraj zadovoljijo kupce. Direktor podjetja **Branko Pažon** je ob otvoritvi povedal: "Z novimi materiali, novimi prodajnimi pristopi, strokovnim svetovanjem, z veliko stopnjo fleksibilnosti se premišljeno vzpenjamo v svoji kvalitetni ponudbi, ponudbi, za katero z veseljem povemo, da so Panles kuhinje kuhinje slovenske kakovosti."

(AJD)

FOTO: PANLES

Dobro ležišče je naložba v zdravje

Primerno ležišče odpravlja bolečine

Neudobna postelja povzroča bolečine v hrbtenici, vratnih vretencih ter slabi naše psihično počutje. Zato je še posebej pomembno, da je naše ležišče prilagodljivo in zračno.

Prilagodljivi vzglavniki nudijo pravilno podporo vratu

Vzglavnik naj bo primerno visok in anatomsko oblikovan. Zelo prijetni in primerni so vzglavniki iz latexa. So zračni, prilagodljivi, higienični in primerni tudi za alergike.

Ustrezno posteljno dno poveča prilagodljivost ležišča

Za kakovosten in zdrav spanec je pomembno tudi ustrezno izbrano posteljno dno, ki poskrbi za zračnost, boljšo prilagodljivost in daljšo življenjsko dobo ležišča.

KUPON ZA AKCIJSKI KOMPLET

IZREŽITE TUKAJ!

- ležišče **15% popusta**
- posteljno dno v kompletu z ležiščem **-20%**
- vzglavnik Comfort - **gratis** ob nakupu ležišča ali kompleta

Sestavite svoj komplet za spanje in **prihranite do 365,00 €.**

**7 dni
DARILO DO
NEDELJE**

Ob nakupu nad 50,00 € v prodajalnah Hitex vam do nedelje 16.10.2011 podarjamo tople volnene copatke. Vsak kupec lahko darilo prejme le enkrat. Popusti in akcije se med sabo ne seštevajo.

Ljubljana (BTC – hala A) • Maribor (E.LECLERC) • Celje (Planet TUŠ) • Velenje (Velejapark)
Murska Sobota (BTC City) • Kranj (Planet TUŠ) • Ravne na Koroškem • Koper (Planet TUŠ)

T: 02 821 57 57

pon. – pet: 8:00 – 18:00, sob: 8:00 – 12:00

E: info@hitex.si

www.hitex.si

hitex
Zdravo spanje

Vaša nova streha – sodobna kovinska kritina METRAPAN

LASTNOSTI KRITIN METRAPAN

- Od slemena do žleba v enem kosu.
- Na voljo z izolacijo, s filcem ali brez.
- Estetski videz klasičnega strešnika ter trapezni profil.
- Široka uporabnost - montaža na objekte z nakloni vse od 6 stopinj naprej.
- Lahka kritina, ki tehta le 6 do 7 kg/m².

RAZLOGI ZA NAKUP

- **Kakovost:** streha je narejena iz jeklene, pocinkane barvane pločevine.
- **Trajnost:** plošče imajo 50- in večletno življenjsko dobo.
- **Vgrajena izolacija:** prihrani vaš denar za ohlajanje objekta poleti in grejje pozimi. Hkrati objekt zvočno izolira in preprečuje kondenzacijo.
- **Odpornost proti toči:** - streha zanesljivo varuje hišo pred točo, dežjem, snegom, vetrom, soncem.
- **Enostavna montaža:** - zamenjava strehe z izoliranimi ploščami Metrapan ne zahteva posega v obstoječe ostrešje (brez deskanja in dodatnega letvanja ter izvedbe zračnega mostu), kar pa bistveno zmanjša stroške.

DODATNE UGODNOSTI

- Brezplačno svetovanje o izbiri ustreznega tipa strešne kritine.
- Brezplačen ogled strokovnjaka na terenu.
- 5% popust na krovsko-kleparske izdelke ob nakupu katerekoli strešne kritine.

Vse za streho in fasado na enem mestu!

Strešna kritina

ZASTONJ!

Vse kar potrebujete je:

- Vsaj 300 m² razpoložljive strešne površine.
- Možnost oddaje strehe v najem vsaj za 20 let.

Za več informacij se obrnite na Meltal IS d.o.o.:

Prodaja: MELTAL IS d.o.o., Gosposvetska c. 84, 2000 Maribor
Slovenja vas: 02/788 0 170; Ljubljana: 01/530 34 08
www.meltal.si; www.metrapan.si; info@meltal.si

Sanjska otroška soba v mansardi

Varna zasteklitev strešnih oken VELUX

Vremensko odporno zunanje kaljeno in notranje lepljeno steklo, ki preprečuje, da bi se steklo ob morebitnem razbitju razletelo v prostor.

Pri načrtovanju otroške sobe v mansardi je potrebno zagotoviti dovolj naravne svetlobe in varnost. Po tehničnih zahtevah za objekte, se v otroških sobah potrebuje minimalno 20% okenskih površin glede na tloris. Le tako bo dovolj naravne svetlobe za učenje in igro. Za varnost pa poskrbimo z ustreznimi zasteklitvami na strešnih oknih.

Zagotovite si ugodje bivanja in dovolj svetlobe s strešnimi okni VELUX.

Izolativni vgradni set poskrbi za enakomerno toplotno izolativnost po celotnem okenskem okvirju. Sekundarni priklop in drenažni žlebiček, katera sta tudi del vgradnega seta, pa zagotavljata vodotesnost.

10
let garancije
na strešna okna pri uporabi
izolacijskega seta BDX

Siesta senčilo za strešna okna popolnoma zatemni prostor tudi v najmočnejšem soncu. Zato je še posebej primerno za spalnice in otroške sobe. Na voljo v široki paleti barv in vzorcev.

Izboljša
izolativnost
do **21%**

Več informacij:
www.velux.si
velux@velux.si

VELUX Slovenija d.o.o.
Ljubljanska 51 a, Trzin
tel.: 01 724 68 68

